

Media ja lehdistö

Unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 159/20
Luxemburgissa 16.12.2020

Tuomio asiassa T-93/18
International Skating Union v. komissio

Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa, että Kansainvälisen luisteluliiton (ISU) säännöt, joissa määrätään ankarista seuraamuksista urheilijoille, jotka osallistuvat pikaluistelutapahtumiin, joilla ei ole ISU:n järjestämislupaa, ovat EU:n kilpailusääntöjen vastaisia

Sen sijaan komissio menetteli virheellisesti kyseenalaistaessaan ISU:n välityssäännöt

International Skating Union (Kansainvälinen luisteluliitto) (ISU) on ainoa Kansainvälisen olympiakomitean (IOC) tunnustama taitoluistelua ja pikaluistelua hallinnoiva kansainvälinen urheiluliitto. ISU harjoittaa myös liiketoimintaa, joka muodostuu erilaisten pikaluistelutapahtumien järjestämisestä tärkeimmissä kansainvälisissä kilpailuissa, kuten Euroopan mestaruuskilpailut, maailmanmestaruuskilpailut ja talviolympialaiset.

Vuonna 2014 korealainen yhtiö Icederby International Co. Ltd aikoi järjestää Dubaissa (Yhdistyneet arabiemiirikunnat) pikaluistelutapahtuman, johon sisältyisi uusimuotoisia kilpailuja. Koska ISU ei ollut antanut tapahtumalle järjestämislupaa, järjestäjäyhtiöllä oli vaikeuksia saada varmuus ammattilaispikaluistelijoiden osallistumisesta, minkä vuoksi se päätti luopua hankkeesta. ISU:n jäsenenä oleviin kansallisiin liittoihin kuuluvien luistelijoiden on nimittäin ISU:n sääntöjen perusteella noudatettava ennakkolupajärjestelmää, johon sisältyy osallistumissääntöjä. Kyseisten sääntöjen mukaan, sellaisina kuin niitä sovellettiin kyseessä olevana ajanjaksona, luistelija, joka osallistui sellaiseen tapahtumaan, jolla ei ole järjestämislupaa, sai elinikäisen kilpailukiellon kaikkiin ISU:n järjestämiin tapahtumiin.

Kahden alankomaalaisen ammattilaisluistelijan tekemän kantelun johdosta Euroopan komissio katsoi 8.12.2017 antamassaan päätöksessä¹ (jäljempänä riidanalainen päätös), että ISU:n osallistumissäännöt olivat yhteensopimattomia Euroopan unionin kilpailusääntöjen (SEUT 101 artikla) kanssa, koska niiden tarkoituksena oli rajoittaa ammattilaispikaluistelijoiden mahdollisuuksia osallistua vapaasti kolmansien osapuolten järjestämiin kansainvälisiin kilpailuihin, minkä seurauksena ne poistivat näiltä kolmansilta osapuolilta mahdollisuuden käyttää kilpailujen järjestämiseen tarvittavia urheilijoiden palveluja. Tämän vuoksi komissio velvoitti ISU:n sakon uhalla lopettamaan näin todetun kilpailusääntöjen rikkomisen mutta ei määrännyt sille sakkoa.

ISU nosti riidanalaisesta päätöksestä kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa. Unionin yleinen tuomioistuin, jonka oli ensimmäisen kerran otettava kantaa komission päätökseen, jolla urheiluliiton hyväksymät säännöt todetaan yhteensopimattomiksi unionin kilpailuoikeuden kanssa, vahvistaa komission ratkaisun oikeellisuuden kyseessä olevan säännösten kilpailuvastaisen tarkoituksen toteutuksen osalta mutta kumoaa riidanalaisen päätöksen osittain eli ISU:n toteutettaviksi määrättyjen korjaavien toimenpiteiden osalta.

¹ SEUT 101 artiklan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä 8.12.2017 annettu komission päätös C(2017) 8230 final (asia AT.40208 – Kansainvälisen luisteluliiton osallistumissäännöt).

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että komissio on asianmukaisesti päättänyt toteamaan, että osallistumissääntöjen tarkoituksena on rajoittaa kilpailua SEUT 101 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi, että ISU on sellaisessa asemassa, joka on omiaan aiheuttamaan eturistiriitoja. Yhtäältä ISU nimittäin toimii sääntelytehtävässä, jonka nojalla sillä on valta antaa toimialaansa kuuluvia urheilulajeja koskevia sääntöjä ja siten valta antaa järjestämislupa kolmansien osapuolten järjestämille kilpailuille, vaikka toisaalta se liiketoiminnassaan järjestää itse kaikki tärkeimmät pikaluistelukilpailut, joihin ammattilaisluistelijoiden on pakko osallistua hankkiakseen toimeentulonsa. Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että urheiluliitolle sen sääntelytehtävässä SEUT 101 artiklan mukaan kuuluvat velvoitteet on vahvistettu vakiintuneella tavalla SEUT 102 ja SEUT 106 artiklan soveltamista koskevassa oikeuskäytännössä,² joten näissä olosuhteissa ISU:n on järjestämislupahakemuksia käsitellessään huolehdittava siitä, ettei pikaluistelutapahtumia järjestäviä kolmansia osapuolia perusteettomasti estetä pääsemästä merkityksellisille markkinoille siten, että kilpailu kyseisillä markkinoilla vääristyy tämän vuoksi.

Tämän täsmennyksen jälkeen unionin yleinen tuomioistuin tarkastelee komission tekemää arviointia osallistumissääntöjen sisällöstä. Se toteaa heti aluksi, että osallistumissäännöissä ei selvitetä hyväksyttävistä tavoitteista, joihin niillä pyritään, ja niissä on vasta vuodesta 2015 lähtien määritelty järjestämisluvan myöntämisperusteet, ei kuitenkaan tyhjentävästi. Kyseisestä ajankohdasta lähtien sovellettuja vaatimuksia ei siten voida kaikin osin pitää selvästi määriteltyinä, avoimina, syrjimättöminä ja todennettavina myöntämisperusteina, joilla sellaisinaan voitaisiin taata kilpailujen järjestäjille tosiasiallinen pääsy merkityksellisille markkinoille. Tämän vuoksi unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ISU:lle oli jäänyt myös vuonna 2015 vahvistettujen perusteiden jälkeen laaja harkintavalta kieltäytyä antamasta järjestämislupaa kolmansien osapuolten ehdottamille kilpailuille.

Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin korostaa seuraamusjärjestelmän osalta, että määräysten mukaisten seuraamusten ankaruus on erityisen voimakkaasti asiaan vaikuttava seikka tutkittaessa kilpailun moitteettoman toiminnan mahdollisia esteitä merkityksellisillä markkinoilla. Seuraamusten ankaruus voi nimittäin saada urheilijat luopumaan osallistumisesta kilpailuihin, joille ISU ei ole antanut järjestämislupaa, ja näin on myös silloin, kun luvan epäämiselle ei ole asiallisia perusteita. Nyt kyseessä olevassa tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että osallistumissäännöissä määrätyt seuraamukset ovat suhteellisuusperiaatteen vastaisia sääntöihin vuonna 2016 tehdyn lievennyksen jälkeenkin. Kyseisen ajankohdan jälkeen nimittäin rikkomusten luokittelu on edelleen määritelty puutteellisesti, minkä lisäksi muun muassa osallistumisesta kolmansien osapuolten järjestämiin kilpailuihin, joilla ei ole järjestämislupaa, aiheutuvien seuraamusten kesto on edelleen ankara, kun otetaan huomioon luistelijan uran keskimääräinen kesto.

Unionin yleinen tuomioistuin tarkastelee vielä komission tekemää arviointia tavoitteista, joihin osallistumissäännöillä pyritään. Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että urheilun rehellisyyden suojeleminen on SEUT 165 artiklassa tunnustettu hyväksyttävä tavoite. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin myöntää, että ISU:lla on ollut hyväksyttävä syy vahvistaa sääntöjä, joiden tarkoituksena on sekä torjua urheiluvetoisuuksista mahdollisesti aiheutuvaa urheilukilpailujen manipuloinnin vaaraa että varmistaa urheilukilpailujen yhdenmukaisuus yhteisten normien kanssa. Nyt kyseessä olevassa tapauksessa ISU:n vahvistamalla säännöllä kuitenkin ylitetään se, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, joten säännöt eivät ole oikeassa suhteessa mainittuihin tavoitteisiin. Näin ollen komissio on menetellyt asianmukaisesti katsoessaan, että etukäteen myönnettävää järjestämislupaa koskevasta järjestelmästä johtuvia rajoituksia ei ole voitu perustella kyseessä olevilla tavoitteilla.

² Unionin tuomioistuimen tuomio 1.7.2008, MOTOE, [C-49/07](#) (51 ja 52 kohta) ja tuomio 28.2.2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, [C-1/12](#) (88 ja 92 kohta); ks. myös [lehdistötiedote nro 21/13](#).

Kaiken edellä todetun perusteella komissio on siten asianmukaisesti päättänyt katsomaan, että osallistumissäännöt ovat erityisesti niiden sisällön perusteella siinä määrin haitallisia, että niiden tarkoituksena on katsottava olevan kilpailun rajoittaminen.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin ottaa kantaa riidanalaisessa päätöksessä todetun rikkomisen lopettamiseksi määrättyjen korjaavien toimenpiteiden laillisuuteen ja hyväksyy osittain kantajan tätä koskevan kumoamisvaatimuksen siltä osin kuin komissio on sakon uhalla vaatinut, että ISU:n välityssääntöjä on muutettava olennaisesti, mikäli etukäteen myönnettävää järjestämislupaa koskeva järjestelmä pidetään voimassa.

Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että komissio on katsonut, että kyseiset välityssäännöt, joissa annetaan Lausannessa (Sveitsi) toimivalle urheilun välitystuomioistuimelle yksinomainen toimivalta tutkia kanteet osallistumisoikeuden epäämistä koskevista päätöksistä ja määrätä tämän välitysmenettelyn käyttö pakolliseksi, vahvistavat osallistumissäännöistä johtuvien kilpailunrajoitusten vaikutusta. Siltä osin kuin komissio on tältä osin tukeutunut suuntaviivoihin sakkujen laskennasta³ ja erityisesti suuntaviivoihin sisältyvään raskauttavien seikkojen käsitteeseen, unionin yleinen tuomioistuin korostaa, että unionin kilpailuoikeuden sääntöjen rikkomisesta määrättävää sakkoa voidaan korottaa vain sellaisten lainvastaisten menettelyjen tai olosuhteiden perusteella, jotka lisäävät rikkomisen vahingollisuutta. Nyt kyseessä olevassa tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin katsoo kuitenkin, ettei tällaisia lainvastaisia seikkoja ole. Komissio ei siten ole voinut pitää ISU:n välityssääntöjä raskauttavana seikkana.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan Curia-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

³ Suuntaviivat asetuksen n:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti määrättävien sakkujen laskennasta (EUVL 2006, C 210, s. 2).